Олег Проців

ВІЙСЬКОВА СКЛАДОВА В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ МИСЛИВСЬКИМ ГОСПОДАРСТВОМ ГАЛИЧИНИ ПОЧАТКУ ХХ ст.

АНОТАЦІЯ

В статті проаналізовано вплив військової галузі на мисливське господарства Галичини початку ХХ ст. Зокрема висвітлено особливості організації офіцерських мисливських товариств, їхню співпрацю з цивільними мисливськими товариствами, лобіювання інтересів військових-мисливців. Описано особливості організації полювань в офіцерських мисливських товариствах. Виявлено, що на їхню організацію впливали професійні чинники, закріплені у нормативно-правових документах. Проілюстрована співпраця в організації спільних тренувань, змагань та конкурсів із влучної стрільби. Описано способи волонтерської допомоги мисливців армії перед початком Другої Світової війни. Проілюстровано вплив офіцерських мисливських організацій на гуманітарну складову при організації мисливського господарства Галичини.

Ключові слова: військовий, офіцер, мисливство, полювання, товариства мисливців, Галичина.

The military component in public administration of hunting economy in Galicia in the early twentieth century.

SUMMARY

In the article it is analyzed the influence of the military in the field of hunting farms in Galicia in early twentieth century. In particular, it is analyzed the peculiarities of the organization of officers hunting societies, their cooperation with civil hunting societies, lobbying the interests of war-hunters. It was described the features of organization the hunting of the officers hunting societies. It was revealed that their organization was influenced by professional factors which were set in legal documents. It was illustrated cooperation in organizing joint training events and competitions of marksmanship. It was described methods of volunteer hunters help to

army before the Second World War. It was illustrated the impact of officer hunting organizations on the humanitarian component in organization of hunting of Galicia.

Keywords: military officer, hunt, hunting, hunters, hunting societies, Galicia.

Постановка проблеми. На мисливство впливають різні галузі суспільного виробництва, звичаєві правила, регіональна культура тощо. Особливе значення мають суміжні галузі. Співпраця та кооперація підвищують їх ефективність. Вивчення позитивного історичного досвіду співпраці мисливської та воєнної галузі дає можливість використовувати його в умовах сучасної України.

Стан дослідження. Ця проблематика знайшла своє відображення в періодичній пресі Австро-Угорської імперії, а саме: в журналах «Łowiec» («Мисливець»), який виходив у Львові як друкований орган Галицького мисливського товариства з 10 січня 1878 року, «Łowiec Polski» («Мисливець польський»), що виходив у Варшаві як орган Цісарського товариства правильного полювання Польщі з 1899 року; в газетах «Gazeta lwowska» («Газета Львівська»), «Opiekun zwierząt» («Опікун тварин»), спеціалізованих мисливських календарях.

Мета дослідження. Виявити вплив професії військового на організацію публічного управління галуззю мисливського господарства. Дослідити позитивні сторони співпраці у мисливстві та військовій галузі.

Основним завданням дослідження є виявлення законодавчих норм, що регламентували участь військових у проведенні полювань, практики їх правозастосування, особливостей діяльності мисливських офіцерських товариств, співпраці мисливських та офіцерських товариств в організації стрілецьких конкурсів, волонтерською руху мисливців для підтримки армії.

Об'єктом дослідження є система впливу військової складової на публічне управління галуззю мисливського господарства Галичини досліджуваного періоду.

Виклад основного матеріалу. 1 січня 1938 року Польська мисливська спілка виступила з ініціативою збирати використані патрони (гільзи) від гладкоствольної і нарізної зброї для потреб армії. Її клич «Використані набої – у фонд народної оборони» знайшов відгук по всій країні. Адже метал, з якого виготовляли зброю, Польща взагалі не виробляла. Для мисливців це взагалі не складало труднощів, оскільки до цього часу всі використані гільзи викидали на смітник, або їх збирали хлопці з нагінки, щоб продавати браконьєрам або торгівцям-євреям [1 с. 65-67][1]. Останні навіть влаштували собі успішний бізнес: купували всі запропоновані гільзи, сортували відповідно до калібру і продавали. Нова гільза коштувала 15 грош, а стріляна – лише 2-3 гроші, проте кожна має 2 грами чистої міді. Якщо рахувати, що в середньому кожен мисливець щороку купує 200 набоїв, а мисливців у Польщі було на той час 50 тисяч, то вони витрачали 10 млн. патронів, тобто, 20 тонн міді [2 с. 216-218][2]. Слід додати, що у довоєнній Польщі був дуже розповсюджений стрілецький спорт, а на стрільбищах використовували дуже багато набоїв, що становило ще додаткових 50%. Однак, Східна частина Польщі, тобто, наші землі не надто активно приймали участь у цій акції. Тож керівники полювань отримували від товариства інструкції, як на належному рівні організувати збір гільз після полювання. Для цього призначали відповідального хлопця з нагінки, який після

---

[1] Проців О.Р. Модернізація системи державного управління волонтерським рухом: історичний досвід мисливських організацій у Галичині // Модернізація системи державного управління: теорія і практика [Text] : матер. Наук.-прак. Конф. За між нар. уч (9 жовтня 2015 р., Львів) / за наук. Ред.. чл.-кор. НАН України В.С. Загорського, доц. А.В. Ліпінцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. – С. 65-67.

[2] Kalendarz myśliwski na 1939 rok. – Warszawa: Polski związek Stowarzyszeń łowieckich, 1939. – S. 216-218.

кожної нагінки підходив до всіх мисливців та забирав у них гільзи [3 с. 56][3]. Польська спілка мисливських товариств організувала випуск спеціальних мішечків з написом «Фонд народної оборони», які роздала власникам великих мисливських господарств, де після полювання слід було складати гільзи [4 с. 737][4]. Майор Генрик Піхета з Коломиї зобов'язував мисливців здавати використані гільзи у найближчий воєнний гарнізон, про що вони отримували відповідну квитанцію. Такий механізм збору був погоджений відповідним наказом Міністерства оборони Польщі [5 с. 59][5]. Крім того, заклики до мисливців про допомогу армії лунали зі шпальт мисливської періодики. Зокрема, у газеті «Ловець польський» закликали не лише здавати гільзи на металолом у фонд народної оборони, але й таким чином боротись з браконьєрством [6 с. 69][6]. Пропонували спеціально пошкодити гільзи для здачі, бо траплялись випадки, коли нечисті на руку воєнні перепродували їх мисливцям, адже гільзу можна використовувати два-три рази [7 с. 323-324][7]. Польська спілка мисливських товариств організувала друк листівок, які вкладали у кожну пачку готових патронів, з нагадуванням здавати використані патрони у фонд народної оборони [8 с. 32][8].

Міністерство зв'язку звільнило від оплати поштові відправлення з використаними гільзами у фонд народної оборони. Фактично з початку 1939 року мисливці отримали право безкоштовно відправляти свої дари до «Фонду народної оборони», що знаходився за адресою: Варшава, вул. Маршалковська,

---

[3] Złom myśliwski na F.O.N. // Łowiec – 1939. – № 17-18. – S.56.

[4] Ku uwadze pp. włascicieli łowisk i prowadzących polowania // Łowiec Polski – 1938. – № 36 . – S.737.

[5] Zbiórka łomu myśliwskiego na f. o. n. //Łowiec – 1938. – № 8 . – S.59.

[6] Echa artykułu „złom myśliwski na f.o. n. //Łowiec Polski – 1938. – № 4 . – S.69.

[7] Władyslaw Zabiello oddawajmy łuski na fundusz obrony narodowej //Łowiec Polski – 1938. – № 16 . – S.323-324.

[8] Zbiórka na f. o. n. // Łowiec Polski – 1939. – № 1 . – S.32.

17 [9 с. 317][9]. Проте у фонд здавали кошти не лише польські мисливці. Відомо, що бельгієць Шольберг, надіслав до фонду раритетну мисливську рушницю, яку в подальшому було продано на спеціалізованому аукціоні [10 с. 419][10]. Долучались до підтримки армії й діячі мистецтва. Відомі виконавці, як і сьогодні українські митці, давали концерти, кошти від яких йшли у фонд оборони [11 с. 2][11]. А Краківська філія літераторів вирішила, що кожен літератор повинен написати вірш або новелу, гонорари за які направлялись у фонд. Також літераторам було запропоновано безоплатно організувати і взяти участь у літературних читаннях [12 с. 3][12].

Професіоналізм військових та мисливців проявляється у влучності стрільби. Тому політика публічного управління Другої Речі Посполитої схвалювала залучення мисливців до військової справи. Як свідчать історичні джерела, з цією метою органи державної влади організовували змагання спільно для воєнних та мисливців. Співпраця мисливців та воєнних вже мала місце й за правління Австро-Угорської імперії. У 1902 р. Стрілецьке офіцерське товариство запросило членів Галицького мисливського товариства для участі у змаганнях з влучності стрільби, які у 1902 році відбувались у Львові 28 травня, 12 та 16 червня, 10 та 24 липня та 7 та 16 серпня [13 с. 134][13]. У 1904 році офіцери запросили мисливців на змагання, які відбулись у Львові 23 червня, 6 та 7 липня, 4 серпня [14 с. 145][14]. З метою заохочення до участі в конкурсі з влучності стрільби офіцерське Стрілецьке товариство закупило низку нагород

[9] Składaimy dary na F. O. N. // Łowiec Polski – 1939. – № 10. – S.317.

[10] Dar przemysłowca belgijskiego na fundusz obrony narodowej w polsce // Łowiec Polski – 1939. – № 13. – S.419.

[11] Artyści lwowa na FON // Gazeta lwowska. – 1939. – № 86. – S.2.

[12] Literaci krakowscy na F. O. N. // Gazeta lwowska. – 1939. – № 99. – S.3.

[13] Zaproszenie// Łowiec – 1902. – № 11. – S.134.

[14] Zaproszenie// Łowiec – 1904. – № 12. – S.145.

для учасників конкурсу [15 с. 138-139][15], серед яких були: срібний портсигар, запальничка [16 с. 149-150][16], золотий годинник «Омега», який був вручений переможцю змагань – Альберту Мнішеку [17 с. 166-167][17]. Крім планових змагань, які проводило офіцерське Стрілецьке товариство, воно також організовувало змагання під час проведення з'їздів Галицького мисливського товариства, зокрема під час IX з'їзду у (1905 р.) [18 с. 161-162][18], X з'їзд у (1906 р.) [19 с. 169-170], [20 с. 143], [21 с. 165-166][19, 20,21]. Більше того, офіцерське Стрілецьке товариство знайшло фінансові можливості і нагороджувало переможця золотим годинником [22 с. 167][22] і бронзовою статуеткою стрільця [23 с. 134-135][23].

Окрім Львова, стрілецькі змагання відбувались й в інших містах Галични. Зокрема, великої популярності цей вид спорту здобув у Стрию, де у серпні 1923 році відбулись показові стрільби гірської дивізії на полігоні у Завадові. Крім військових участь приймали також мисливці, але лише члени Малопольського мисливського товариства [24 с. 123][24]. Також у Стрию 5 липня 1924 року офіцери шостого полку піхоти також вправлялись у стрільбі спільно

---

[15] Regulamin popisowego strzelania uczestników Zjazdu łowieckiego, urządzonego przez galicyjskie Towarzystwo łowieckie w dniu 30. czerwca 1902 o godzinie 3. po południu na strzelnicy wojskowej. // Łowiec – 1902. – № 12. – S.138-139.

[16] Na strzelnicy. // Łowiec – 1904. – № 13. – S.149-150.

[17] Na strzelnicy. // Łowiec – 1905. – № 14. – S.166-167.

[18] IX. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1905. – № 14. – S.161-162.

[19] X. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1906. – № 14. – S.169-170.

[20] Na strzelnicy. // Łowiec – 1906. – № 11. – S.143.

[21] XI. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1906. – № 14. – S.165-166.

[22] Na strzelnicy. // Łowiec – 1907. – № 14. – S.167.

[23] Na strzelnicy. // Łowiec – 1908. – № 12. – S.134-135.

[24] Popisowe strzelanie w Stryju. //Łowiec. – 1923. – № 8. – S.123.

з членами Малопольського мисливського товариства [25 с. 118][25]. У Жешові військове стрілецьке товариство запросило місцевих членів Галицького мисливського товариства на стрілецькі змагання, що відбулись 1 липня 1908 року [26 с. 155][26]. Також спільні змагання зі стрільби відбулись у Львові 27-28 вересня 1924 року [27 с. 172][27] та 30 липня 1931 року. На військовому стрілецькому полігоні у Львові відбувались показові офіцерські стрільби, до участі в яких були запрошені члени Малопольського мисливського товариства [28 с. 2][28]. У травні 1928 року у Станиславові воєнне командування організувало змагання зі стрільби для мисливців й військових. Звичайні учасники повинні були сплатити 5 злотих, військові – 1 злотий, переможець змагань отримував нагороду Станиславівського воєводи [29 с. 156][29].

Громадськість Галичини вразила ганебна поведінка офіцерів Краківського гарнізону під час проведення змагань із влучності стрільби. Так, 25 лютого 1892 року на місцевому стрільбищі офіцери вправлялись не у влучності по мішенях, а по живих тваринах. Для цього вони випустили птахів, котів, собак, і навіть свійську свиню. До своєї злочинної діяльності вони залучили навіть місцевих підлітків, які за гроші їм виловлювали бродячих котів або й викрадали свійських у власників [30 с. 47][30]. Пародоксально, але тренування зі стрільби мало й негативні

---

[25] Drugie premiowe strielanie w Stryju //Łowiec. – 1924. – № 8. – S.118.

[26] Program i regulamin Jubileuszowego Strzelania Premiowego urządzonego przez towarzystwom myśliwych w Rzeszowie w dniu 1. lipca 1908., punktualnie o god 1-ej po południu, na strzelnicy wojskowej. // Łowiec – 1908. – № 13. – S.155.

[27] Sprawozdanie z popisowego strzelania w Jarosławiu //Łowiec. – 1924. – № 11. – S.172.

[28] Ogłoszenia //Łowiec. – 1921. – № 3. – S.2.

[29] Wielkie zawody strzeleckie w Stanisławowie. // Łowiec. – 1928. - № 10. – S.156.

[30] Sprawy towarzystwa. // Opiekun zwierząt. – 1892. – № 3. – S.47.

сторони для мисливства, так як для полігонів необхідні великі площі. Так, для вправляння зі стрільби у Долинському повіті військові на площі 10 тис. га запланували у 1925 році організувати воєнний полігон. Ці дії викликали бурхливе обурення мисливської спільноти на шпальтах газети «Ловець». Адже територія, яку у статті з провокаційною назвою «Найкращі мисливські угіддя Прикарпаття незабаром зникнуть!??» називають мисливським анклавом, мала чудові умови для розведення дичини, тут за одне лише полювання добували по декілька десятків диких кабанів [31 с. 104-105][31].

Крім вправ на стрільбищі військові не оминали можливості вправлятись у стрілецькій майстерності й на полюванні на дичину. Про це свідчать чисельні офіцерські мисливські товариства, які існували у міжвоєнний період. Історичні джерела свідчать, що мисливці-військові брали активну участь у громадському житті мисливців. У 1922 році у Перемишлі організовано «Офіцерський мисливський клуб» [32 с. 124][32]. Військові клуби намагались не лише впливати на органи влади для лобіювання інтересів мисливства, але й об'єднували воєнних мисливців з метою проведення полювань. Офіцерський мисливський клуб у 1929 році був прийнятий асоційованим членом Малопольського мисливського товариства, яке поширювало свою діяльність у Галичині [33 с. 78][33]. Офіцери крім активної участі у громадському житті мисливців, надавали посильну допомогу. Так, 27 лютого 1927 року у Львові в залі офіцерського казино відбулось мисливське віче Малопольського мисливського товариства, на якому були присутні 150 мисливців. Серед них – багато генералів та полковників [34 с.][34]. Крім того, офіцерський мисливський клуб у Львові

---

[31] Najpiękniejsze z podkarpackich łowiectw miełyby zniknąć z powierzchni ziemi!??//Łowiec – 1925. – № 7. – S.104-105.

[32] Korespondencje//Łowiec. – 1924. – № 10. – S.124.

[33] Sprawy towarzystwa sprawozdanie z posiedzenia Wydziału M.T.l. w dniu 11. lutego 1929 r //Łowiec. – 1929. – № 5. – S.78.

[34] Wiec myśliwych. //Łowiec. – 1927. – № 3. – S.35.

запрошував 10 мисливців з числа воєнних до членства. Відзначалось, що прерогативу вступу мають діючі офіцери, офіцери запасу та воєнні пенсіонери. Членство в організації надавало право полювання на мисливських угіддях, які орендував клуб [35 с. 129][35].



За підтримки старости Самбірського повіту у 1930 році у повіті організоване офіцерське мисливське товариство [36 с. 287][36]. З метою організації полювання для членів товариства йому було надано в користування мисливські угіддя на території села Бісковичі Самбірського повіту [37 с. 90], [38 с. 84][37,38]. Відомо, що на території Галичини аналогічні товариства діяли у містах Городок [39 с. 83][39], Дембиці, членами товариства були виключно офіцери [40 с. 146][40]. На території Другої Речі Посполитої офіцерські товариства діяли також у Великопольському воєводстві – «Спілка офіцерів

---

[35] Ogłoszenia // Łowiec – 1931. – № 9. – S.129.

[36] Z życia myśliwskiego w Samborze // Łowiec – 1932. – № 22. – S.287.

[37] Sambor, dnia 19 marca 1937. Lisy nn terenie pow. samborskiego w roku 1936. // Łowiec – 1937. – № 6. – S.90.

[38] Korespondencje Sambor, dnia 3 marca 1937. Sprawozdanic z wyniku polowań w powiecie samborskim za rok 1936. // Łowiec – 1937. – № 5. – S.84.

[39] Gródek Jagielloński, w kwietniu 1934 r. Sprawodzdanie delegata.// Łowiec – 1934. – № 10. – S.83.

[40] Sprawozdanie myśliwskie // Łowiec – 1938. – № 15-16. – S.146.

резерву західних земель» [41 с. 132][41], у Гданську, офіцерське товариство нараховували 15 членів [42 с. 90][42], а також у Варшаві [43 с. 101-105][43].

З тогочасних повідомлень у пресі видно, що запрошені мисливці становили від 1/6 до половини від усіх, хто брав участь у полюванні. Помічено, що найчастіше гостями ставали офіцери. Адже через специфіку воєнної служби, пов'язаної із частою зміною місця проживання, їм важко було стати членами мисливського товариства та брати участь у його роботі [44 с. 5][44].

Після Першої світової війни були організовані курси з навчання мисливських та лісових охоронців з числа воєнних інвалідів у Білянах під Краковом. У 1916 році було випущено перших 26 кандидатів [45 с. 60-61][45]. Цей факт підтверджує що професія військового є найбільш спорідненою з галуззю мисливства.

Офіцери сприяли культурному розвитку мисливства. Зокрема, у Перемишлі в офіцерському казино під керівництвом капітана Владислава Кобилянського діяла офіцерська мисливська бібліотека, в якій з 4497 книг 88 були присвячені мисливській тематиці. Малопольське мисливське товариство закликало наслідувати вчинок капітана Кобилянського [46 с. 126][46].

---

[41] Otwarcie I. Wystawy Sportowej we Lwowie //Łowiec. – 1927. – № 7. – S.132.

[42] Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich // Łowiec – 1935. – № 8. – S.90.

[43] Sprawozdanie z obrad walnego gromadzenia i XXV zjazdu Małopolskiego towarzystwa łowieckiego odbytego dnia 16. czerwca 1926 we Lwowie w sali posiedzeń towarzystwa gospodarczego przy ul. Kopernika 20 // Łowiec – 1926. – № 7. – S.101-105.

[44] Проців О.Р. Як організовували полювання для гостей у Галичині кінця ХІХ-початку ХХ ст./ Олег Проців / Всеукраїнський журнал «Лісовий вісник» (травень 2015 № 5/44).

[45] Kurs dla straży leśnej i łowieckiej//Łowiec . – 1917. – № 7-8. – S. 60-61.

[46] Oficerska bibljoteka myśliwska w Przemyślu. //Łowiec. – 1928. – № 8. – S.126.

Специфіка воєнної служби дістала своє відображення й у нормативно-правовому забезпеченні. Так, мисливці-офіцери армії, поліції й прикордонники, які були членами Польської спілки мисливських товариств, не підлягали третейському (товариському) суду товариства. Мисливські проступки та конфлікти за участю офіцерів розглядали військові товариські суди [47 с. 146-147][47]. При порушенні правил полювання офіцери-мисливці несли відповідальність не лише перед кримінальним та цивільним законодавством, але перед товариським судом честі [48 с. 297][48].

За два роки до II Світової війни у Берліні було організовано виставку трофеїв, на яку з дозволу місцевої комендатури і військового керівництва мали право їхати діючі офіцери та офіцери запасу [49 с. 182][49]. Під час окупації на Волині 1916-1918 роках дозволялось індивідуальне полювання офіцерам у формі [50 с. 248-249][50].

Висновки. Органам державної влади необхідно використати позитивний історичний досвід волонтерських рухів Галичини, спрямованих на підвищення національної безпеки та правопорядку держави. Врахування професійної приналежності осіб при залученні до волонтерської діяльності сприяє вмотивованості залучених та покращує ефективність їхньої роботи. Зокрема, мисливців можна використовувати для підтримки правопорядку у місцях їхнього постійного проживання, враховуючи їхній професійний потенціал – вправне володіння зброєю.

---

[47] Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich Protokół z posiedzenia Wydziału Wykonawczego z dnia 9 lipca 1934 r. // Łowiec – 1934. – № 17-18. – S.146-147.

[48] Przyczynek do rez. Rozkazu Komendy wojskowej //Łowiec. – 1928. – № 19. – S.297.

[49] Wycieczki na Medzynarodową Wystawę Łowiecką w Berlinie. //Łowiec. – 1937. – № 12. – S.182.

[50] Okupacyjne prawo łowieckie// Łowiec – 1933. – № 21. – S.248-249.

Встановлено, що на території Другої Речі Посполитої існувала велика кількість офіцерсько-воєнних мисливських товариств, діяльність яких відрізнялась від цивільних мисливських товариств і мала специфічний характер, що базувалось на закритості воєнної галузі. Виявлено, що для воєнних мисливців проведення полювання, групування у громадські мисливські організації мали свою специфіку та регламентувались окремими нормативно-правовими актами.

Встановлено, що військова галузь мала значний вплив на організацію мисливства Галичини у гуманітарній сфері, що проявлялось в організації спільних з цивільними мисливцями конкурсів на влучність стрільби, спеціалізованих бібліотек.

Список використаної літератури

1. Проців О.Р. Модернізація системи державного управління волонтерським рухом: історичний досвід мисливських організацій у Галичині // Модернізація системи державного управління: теорія і практика [Text] : матер. Наук.-прак. Конф. За між нар. уч (9 жовтня 2015 р., Львів) / за наук. Ред.. чл.-кор. НАН України В.С. Загорського, доц. А.В. Ліпінцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. – С. 65-67.

2. Kalendarz myśliwski na 1939 rok. – Warszawa: Polski związek Stowarzyszeń łowieckich, 1939. – S. 216-218.

3. Złom myśliwski na F.O.N. // Łowiec – 1939. – № 17-18. – S.56.

4. Ku uwadze pp. włascicieli łowisk i prowadzących polowania // Łowiec Polski – 1938. – № 36 . – S.737.

5. Zbiórka łomu myśliwskiego na f. o. n. //Łowiec – 1938. – № 8 . – S.59.

6. Echa artykułu „złom myśliwski na f.o. n. //Łowiec Polski – 1938. – № 4 . – S.69.

7. Władyslaw Zabiello oddawajmy łuski na fundusz obrony narodowej //Łowiec Polski – 1938. – № 16 . – S.323-324.

8. Zbiórka na f. o. n. // Łowiec Polski – 1939. – № 1 . – S.32.

9. Składaimy dary na F. O. N. // Łowiec Polski – 1939. – № 10. – S.317.

10. Dar przemysłowca belgijskiego na fundusz obrony narodowej w polsce // Łowiec Polski – 1939. – № 13. – S.419.
11. Artyści lwowa na FON // Gazeta lwowska. – 1939. – № 86. – S.2.
12. Literaci krakowscy na F. O. N. // Gazeta lwowska. – 1939. – № 99. – S.3.
13. Zaproszenie// Łowiec – 1902. – № 11. – S.134.
14. Zaproszenie// Łowiec – 1904. – № 12. – S.145.
15. Regulamin popisowego strzelania uczestników Zjazdu łowieckiego, urządzonego przez galicyjskie Towarzystwo łowieckie w dniu 30. czerwca 1902 o godzinie 3. po południu na strzelnicy wojskowej. // Łowiec – 1902. – № 12. – S.138-139.
16. Na strzelnicy. // Łowiec – 1904. – № 13. – S.149-150.
17. Na strzelnicy. // Łowiec – 1905. – № 14. – S.166-167.
18. IX. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1905. – № 14. – S.161-162.
19. X. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1906. – № 14. – S.169-170.
20. Na strzelnicy. // Łowiec – 1906. – № 11. – S.143.
21. XI. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1906. – № 14. – S.165-166.
22. Na strzelnicy. // Łowiec – 1907. – № 14. – S.167.
23. Na strzelnicy. // Łowiec – 1908. – № 12. – S.134-135.
24. Popisowe strzelanie w Stryju. //Łowiec. – 1923. – № 8. – S.123.
25. Drugie premiowe strielanie w Stryju //Łowiec. – 1924. – № 8. – S.118.
26. Program i regulamin Jubileuszowego Strzelania Premiowego urządzonego przez towarzystwom myśliwych w Rzeszowie w dniu 1. lipca 1908., punktualnie o god 1-ej po południu, na strzelnicy wojskowej. // Łowiec – 1908. – № 13. – S.155.
27. Sprawozdanie z popisowego strzelania w Jarosławiu //Łowiec. – 1924. – № 11. – S.172.
28. Ogłoszenia //Łowiec. – 1921. – № 3. – S.2.
29. Wielkie zawody strzeleckie w Stanisławowie. // Łowiec. – 1928. - № 10. – S.156.

30. Sprawy towarzystwa. // Opiekun zwierząt. – 1892. – № 3. – S.47.

31. Najpiękniejsze z podkarpackich łowiectw miełyby zniknąć z powierzchni ziemi!??//Łowiec – 1925. – № 7. – S.104-105.

32. Korespondencje//Łowiec. – 1924. – № 10. – S.124.
33. Sprawy towarzystwa sprawozdanie z posiedzenia Wydziału M.T.l. w dniu 11. lutego 1929 r //Łowiec. – 1929. – № 5. – S.78.
34. Wiec myśliwych. //Łowiec. – 1927. – № 3. – S.35.
35. Ogłoszenia // Łowiec – 1931. – № 9. – S.129.
36. Z życia myśliwskiego w Samborze // Łowiec – 1932. – № 22. – S.287.
37. Sambor, dnia 19 marca 1937. Lisy nn terenie pow. samborskiego w roku 1936. // Łowiec – 1937. – № 6. – S.90.
38. Korespondencje Sambor, dnia 3 marca 1937. Sprawozdanic z wyniku polowań w powiecie samborskim za rok 1936. // Łowiec – 1937. – № 5. – S.84.
39. Gródek Jagielloński, w kwietniu 1934 r. Sprawodzdanie delegata.// Łowiec – 1934. – № 10. – S.83.
40. Sprawozdanie myśliwskie // Łowiec – 1938. – № 15-16. – S.146.
41. Otwarcie I. Wystawy Sportowej we Lwowie //Łowiec. – 1927. – № 7. – S.132.
42. Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich // Łowiec – 1935. – № 8. – S.90.
43. Sprawozdanie z obrad walnego gromadzenia i XXV zjazdu Małopolskiego towarzystwa łowieckiego odbytego dnia 16. czerwca 1926 we Lwowie w sali posiedzeń towarzystwa gospodarczego przy ul. Kopernika 20 // Łowiec – 1926. – № 7. – S.101-105.
44. Проців О.Р. Як організовували полювання для гостей у Галичині кінця XIX-початку XX ст./ Олег Проців / Всеукраїнський журнал «Лісовий вісник» (травень 2015 № 5/44). – С. 5.
45. Kurs dla straży leśnej i łowieckiej//Łowiec . – 1917. – № 7-8. – s.60-61.
46. Oficerska bibljoteka myśliwska w Przemyślu. //Łowiec. – 1928. – № 8. – S.126.
47. Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich Protokół z posiedzenia Wydziału Wykonawczego z dnia 9 lipca 1934 r. // Łowiec – 1934. – № 17-18. – S.146-147.
48. Przyczynek do rez. Rozkazu Komendy wojskowej //Łowiec. – 1928. – № 19. – S.297.
49. Wycieczki na Medzynarodową Wystawę Łowiecką w Berlinie. //Łowiec. – 1937. – № 12. – S.182.

50. Okupacyjne prawo łowieckie// Łowiec – 1933. – № 21. – S.248-249.

a. Obok
przede-
ą. Zimą

ierzyny
komen-
d rządu
eślonym
ludności
a — ho-
atalnych
yny, ale
tawicieli
ie pozo-
u, łago-

reny ło-
osób, jak



Передача мисливцем гільз для у фонд народної оборони

MYŚLIWI
zbierajcie
wystrzelone
łuski na F.O.N.
i oddawajcie je Łowczym Powiatowym

Оголошення для мисливців щодо здачі гільз у фонд народної оборони[51].

Проців О.Р. Військова складова в публічному управлінні мисливським господарством Галичини початку ХХ ст. // Публічне урядування : збірник. — № 5 (10) — грудень 2017. — Київ : ДП "Видавничий дім "Персонал", 2017. — С. 208-217.

Protsiv Oleg Romanovich, PhD of Public Administration, Chief Specialist, Ivano-Frankivsk Regional Department of Forestry and Hunting, Ivano-Frankivsk, st. Mikhail Grushevsky, 31, 76018, tel: 050-433-63-22, 098-224-58-23, e-mail: oleg1965@meta.ua.

ORCID: 0000-0001-6692-7835

THE MILITARY COMPONENT IN PUBLIC ADMINISTRATION OF HUNTING ECONOMY IN GALICIA IN THE EARLY TWENTIETH CENTURY

Abstract: In the article it is analyzed the influence of the military in the field of hunting farms in Galicia in early twentieth century. In particular, it is analyzed the peculiarities of the organization of officers hunting societies, their cooperation with civil hunting societies, lobbying the interests of war-hunters. It was described the features of organization the hunting of the officers hunting societies. It was revealed that their organization was influenced by professional factors which were set in legal documents. It was illustrated cooperation in organizing joint training events and competitions of marksmanship. It was described methods of volunteer hunters help to

[51] Ogłoszenia //Łowiec Polski. – 1931. – № 1. – S.33.

army before the Second World War. It was illustrated the impact of officer hunting organizations on the humanitarian component in organization of hunting of Galicia.

Keywords: military officer, hunt, hunting, hunters, hunting societies, Galicia.

Проців Олег Романович, кандидат наук з державного управління, головний спеціаліст, Івано-Франківське обласне управління лісового та мисливського господарства, м. Івано-Франківськ, вул. Михайла Грушевського, 31, індекс 76018, 050-433-63-22, 098-224-58-23, oleg1965@meta.ua.

ORCID: 0000-0001-6692-7835

ВІЙСЬКОВА СКЛАДОВА В ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ МИСЛИВСЬКИМ ГОСПОДАРСТВОМ ГАЛИЧИНИ ПОЧАТКУ XX ст.

АНОТАЦІЯ

Анотація: В статті проаналізовано вплив військової галузі на мисливське господарства Галичини початку XX ст. Зокрема висвітлено особливості організації офіцерських мисливських товариств, їхню співпрацю з цивільними мисливськими товариствами, лобіювання інтересів військових-мисливців. Описано особливості організації полювань в офіцерських мисливських товариствах. Виявлено, що на їхню організацію впливали професійні чинники, закріплені у нормативно-правових документах. Проілюстрована співпраця в організації спільних тренувань, змагань та конкурсів із влучної стрільби. Описано способи волонтерської допомоги мисливців армії перед початком Другої Світової війни. Проілюстровано вплив офіцерських мисливських організацій на гуманітарну складову при організації мисливського господарства Галичини.

Ключові слова: військовий, офіцер, мисливство, полювання, товариства мисливців, Галичина.

Процив Олег Романович, кандидат наук по государственному управлению, главный специалист, Ивано-Франковское областное управление лесного и охотничьего хозяйства, г. Ивано-Франковск, ул. Михаила Грушевского, 31, индекс 76018, 050-433-63-22, 098-224-58-23, oleg1965@meta.ua.

ORCID: 0000-0001-6692-7835

ВОЕННАЯ СОСТАВЛЯЮЩАЯ В ПУБЛИЧНОМ УПРАВЛЕНИИ ОХОТНИЧЬИМ ХОЗЯЙСТВОМ ГАЛИЧИНЫ НАЧАЛА ХХ В.

Аннотация: В статье проанализировано влияние военной отрасли на охотничье хозяйства Галичины начала ХХ в. В частности освещены особенности организации офицерских охотничьих обществ, их сотрудничество с гражданскими охотничьими обществами, лоббирование интересов военных-охотников. Описаны особенности организации охот в офицерских охотничьих обществах. Выявлено, что на их организацию влияли профессиональные факторы, закрепленные в нормативно-правовых документах. Проиллюстрировано сотрудничество в организации совместных тренировок, соревнований и конкурсов по меткой стрельбе. Описаны способы волонтерской помощи охотников армии перед началом Второй Мировой войны. Проиллюстрировано влияние офицерских охотничьих организаций на гуманитарную составляющую при организации охотничьего хозяйства Галичины.

Ключевые слова: военный, офицер, охота, охота, общества охотников, Галичина.

Problem statement. Hunting is influenced by various sectors of social production, convention rules, regional culture, etc. Related sectors are of special importance. Partnership and cooperation improve their efficiency. The research of the

positive historical experience of cooperation in the hunting and military sector makes it possible to use it under the conditions of contemporary Ukraine.

Analysis of recent research studies and publications. These problems have been expressed in the periodicals of the Austro-Hungarian Empire, namely: in the magazine Łowiec ("Hunter"), which was published in Lviv as a press organ of the Galician Hunting Society since January 10, 1878, "Łowiec Polski" ("Polish Hunter"), which was published in Warsaw as a press organ of the Kaiser Proper Hunting Society of Poland since 1899; in the newspaper Gazeta lwowska (Lviv Newspaper), Opiekun zwierząt (Animal Caretaker), the specialized calendars for hunters.

Study objective. To identify the influence of the military profession on the organization of public management of the hunting sector. To investigate the positive aspects of hunting and military sector cooperation.

The major task of the study is finding the provisions of law which regulated the engagement of the members of the military in hunting, the practice of enforcement of these provisions, the peculiarities of officer hunting societies' activities, the cooperation between hunting and officer societies in organizing the shooting competitions, the hunters' volunteer movement to support the army.

Study subject is the system of influence of the military component on the public management of the hunting sector of Galicia during the studied period.

Statement of basic material. On the 1 of January 1938 the Polish Hunting Association put forward an initiative to collect the used cartridges (cases) from smooth-bore and rifled guns for the needs of the army. Its appeal "Used ammunition – to the National Defense Fund", found a broad response across the entire country, because Poland did not produce metal from which the weapons were manufactured.

For hunters it was very easy because until that time all used cartridges were thrown into the garbage or collected by game driving men, to sell to poachers or Jewish merchants [1 p. 65-67]. The latter even organized a successful business: they bought all proposed cartridges, sorted according to the caliber and sold. The price of a new cartridge was 15 groszes, and of the fired cartridge – only 2-3 groszes, but each contained 2 grams of pure copper. Providing that on average every hunter buys 200

ammunition items every year, and there were 50 thousand of hunters in Poland at that time, it means that they used 10 million cartridges, that is, 20 tons of copper [2 p. 216-218]. It should be added that in the prewar Poland shooting sport was very popular, and a lot of ammunition was used at shooting grounds, which was extra 50%. However, the eastern part of Poland, i.e. our lands did not participate too actively in this campaign. So the hunting chiefs got instructions from the society how to organize the collection of cartridges after hunting properly. In order to do that they appointed a responsible drover who after each game drive approached all hunters and collected cartridges from them [3 p. 56]. The Polish Association of Hunting Societies organized the production of special bags bearing the inscription "National Defense Fund", which it gave out to the owners of the large hunting farms to put the cartridges into them after hunting [4 p. 737]. Major Henrik Pikheta from Kolomyia obliged hunters to hand over used cartridges to the nearest military station, and they received an appropriate receipt for doing it. Such a collection mechanism was approved by a corresponding order of the Ministry of Defense of Poland [5 p. 59].

Besides, hunting periodicals published appeals to hunters to help the army.

In particular, the newspaper "Polish Hunter" urged not only to give cartridges for scrap metal to the National Defense Fund but to combat poaching in such a manner [6 p. 69]. It was proposed to specifically damage the cartridges before submitting, since there were cases when dishonest military officers resold them to hunters because a cartridge can be used two or three times [7 p. 323-324].

The Polish Association of Hunting Societies organized the printing of leaflets which were put into each package of ready-made cartridges, with a reminder to hand over used cartridges to the National Defense Fund [8 p. 32].

The Ministry of Communications has released from payment of fee the postal items with used cartridges sent to the National Defense Fund. In fact, since the beginning of 1939, hunters got the right to send their gifts free of charge to the National Defense Fund, located at: Warsaw, Marszalkowska street, 17 [9 p. 317].

However, not only Polish hunters donated money to the fund. It is known that Scholberg, a Belgian citizen, sent a rare hunting rifle to the fund, which was later sold

at a specialized auction [10 p. 419]. The people of art also took part in supporting the army. Famous performers, like Ukrainian artists today, performed at concerts, the collected money were sent to the defense fund [11 p. 2].

The Krakow writers' office decided that every writer should write a poem or a short novel, the remuneration for which had to be sent to the fund. The writers were also proposed to organize and participate in literature readings for free [12 p. 3].

The professionalism of the military members and hunters is evident from the precision of shooting. Thus the public administration policy of the Second Polish Republic approved of the involvement of hunters in military affairs. According to the historical sources, public authorities organized for this purpose joint competitions for military members and hunters. The cooperation of hunters and military officers has already taken place under the rule of the Austro-Hungarian Empire.

In 1902 the Officers' Shooting Society invited the members of the Galician Hunting Society to participate in competitions for the precision of shooting, which in 1902 took place in Lviv on May 28, June 12 and 16, July 10 and 24 and August 7 and 16 [13 p. 134]. In 1904 the officers invited the hunters to participate in the competitions which took place in Lviv on June 23, July 6 and 7, August 4 [14 p. 145]. To encourage the participation in the shooting precision competition the Officers' Shooting Society bought a number of awards for the contest participants [15 p. 138-139], which included: a silver cigarette case, a lighter [16 p. 149-150], the golden watch "Omega", which was awarded to the winner of the competition - Albert Mnishek [17 p. 166-167]. Apart from the scheduled competitions held by the Officers' Shooting Society it also organized competitions during the conventions of the Galician Hunting Society, in particular during the IX convention (1905) [18 p. 161-162], X convention (1906) [19 p. 169-170], [20 p. 143], [21 p. 165-166]. Moreover, the Officers' Shooting Society found financial resources and awarded the winner with a golden watch [22 p. 167] and a bronze statuette of a shooter [23 p. 134-135].

Beside Lviv, other Galician cities also held shooting competitions. In particular, this sports has gained great popularity in Stryi, where in August 1923 the

demonstration shooting of the mountain division was held at the training ground in Zawadow. Besides military officers, hunters also participated, but only the members of Malopolske Hunting Society [24 p. 123]. In Stryi on July 5, 1924 the officers from the sixth infantry regiment also practiced shooting together with the members of Malopolske Hunting Society [25 p. 118]. In Rzeszów the military shooting society invited the local members of Galician Hunting Society to participate in the shooting competition which took place on the 1 of July 1908 [26 p. 155]. Also, joint shooting competitions took place in Lviv on September 27-28, 1924 [27 p. 172] and on July 30, 1931. Officers' demonstration shootings were held at the military shooting training ground in Lviv, and the members of Malopolske Hunting Society were invited to participate in them [28 p. 2]. In May 1928 in Stanislaviv the military authorities organized a shooting competition for hunters and military members. Ordinary participants had to pay 5 zloty, military - 1 zloty, the winner got the award of Stanislaviv Voivode [29 p. 156].

The Galician public was shocked by the disgraceful behaviour of the Krakow military station officers during shooting precision competitions. Thus, on February 25, 1892 at the local shooting ground the officers practiced accurate shooting using alive animals as their targets.

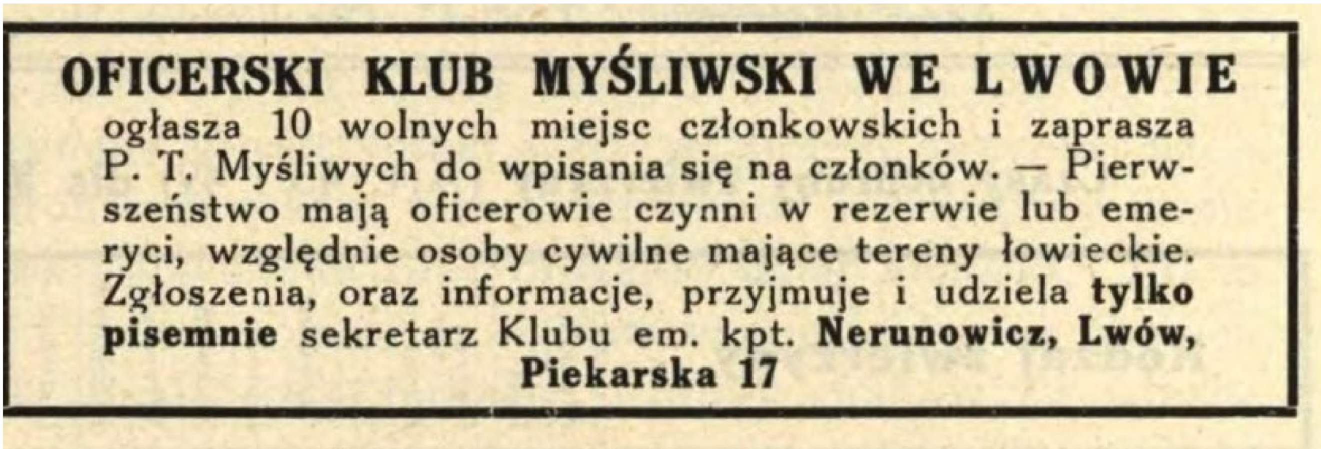
To do this they used birds, cats, dogs, and even a domestic pig. They even involved local teenagers into their criminal activities who for payment caught for them stray cats or even stole domestic ones from their owners [30 p. 47]. It is paradoxical, but the shooting training also had negative effects for hunting, because the shooting grounds required large areas. Thus, for shooting training in Dolynsky county the military officials planned to arrange in 1925 the military training ground at the area of 10 thousand hectares.

These actions caused energetic discontent of the hunters' community in the newspaper "Hunter", because the territory which in the article with the provocative title "The best hunting areas of the Subcarpathia will disappear soon !??" was called the hunting enclave had wonderful conditions for game propagation, there hunters got a few dozens of wild boars during one hunting [31 p. 104-105].

In addition to practicing at a shooting ground the military officers did not miss an opportunity to practice their shooting skills in game hunting. This is evidenced by numerous officers' hunting societies that existed in the interwar period. Historical sources indicate that the hunters-military officers actively participated in the public life of hunters.

In 1922 in Przemyśl was organized the "Officers' Hunting Club" [32 p. 124]. The military clubs not only tried to influence the authorities for lobbying the hunting interests, but also united the military hunters to arrange hunting. The Officers' Hunting Club in 1929 was admitted as an associate member of Malopolske Hunting Society which expanded its activities in Galicia [33 p. 78]. The officers, besides the active participation in the hunters' public life, provided help according to their possibilities.

So, for example, on February 27, 1927 in Lviv the officer's casino premises hosted the hunters' assembly of Malopolske Hunting Society attended by 150 hunters. Among them were many generals and colonels [34 p.]. Besides, the Officers' Hunting Club in Lviv invited 10 hunters from among military officers to become its members. They pointed out that the active officers, reserve officers and military pensioners had the prerogative right for admission. The membership in the organization granted the right to hunt in the hunting areas which the club had on lease [35 p. 129].


OFICERSKI KLUB MYŚLIWSKI WE LWOWIE
ogłasza 10 wolnych miejsc członkowskich i zaprasza P. T. Myśliwych do wpisania się na członków. — Pierwszeństwo mają oficerowie czynni w rezerwie lub emeryci, względnie osoby cywilne mające tereny łowieckie. Zgłoszenia, oraz informacje, przyjmuje i udziela **tylko pisemnie** sekretarz Klubu em. kpt. **Nerunowicz, Lwów, Piekarska 17**

With the assistance of the head of Sambir county in 1930 in the county an officers' hunting society was organized [36 p. 287]. To organize hunting for the society members the hunting grounds in the territory of the Biskovichi village of

Sambir county were provided to it for use [37 p. 90], [38 p. 84]. It is known that in the territory of Galicia, similar societies operated in the city Gorodok [39 p. 83], and Dębica, only officers being the members of the society [40 p. 146]. At the territory of the Second Polish Republic the officers' societies also operated in Welykopolske Voivodeship – the "Union of the Reserve Officers of the Western Lands" [41 p. 132], in Gdańsk the officers' society included 15 members [42 p. 90], as well as in Warsaw [43 p. 101-105].

From the press accounts of the time it is evident that the invited hunters ranged from 1/6 to the half of all people participating in a hunt. It is noted that most often the officers were the guests. Because of the specific character of the military service associated with the frequent change of the place of residence, it was difficult for them to become members of a hunting society and to participate in its work [44 p. 5].

After the First World War the instruction courses for training of hunt and forest protectors from among the military veterans with service-connected disabilities were organized in Bilyany near Krakow.

In 1916 the first 26 candidates completed the courses [45 p. 60-61]. This fact confirms that the military profession is most similar to the hunting sector.

The officers contributed to the cultural development of hunting. In particular, in Przemyśl in the officers' casino under the supervision of the captain Vladyslav Kobylyanskyy operated the officers' hunting library, where out of 4497 books 88 ones were devoted to hunting subjects. Malopolske Hunting Society encouraged to follow the example of the captain Kobylyanskyy [46 p. 126].

The specific character of the military service also resulted in the regulatory affairs. The hunters who were the army officers, the police officers and border guards being the members

of the Polish Association of Hunting Societies were not subject to the arbitration (comrades') court of the society. The hunters' misconduct and conflicts involving officers were considered by the

military comrades' courts [47 p. 146-147]. If they violated the hunting regulations, the officers-hunters were responsible not only before the criminal and the civil laws but also before the comrades' court of honour [48 p. 297].

Two years before the Second World War, an exhibition of trophies was organized in Berlin, which with the consent of the local commandant's office and the military authorities could be attended by the active officers and the reserve officers [49 p. 182]. During the occupation of the territory of Volyn in 1916-1918 individual hunting was permitted for the officers wearing uniform [50 p. 248-249].

Conclusions. State government authorities need to use the positive historical experience of volunteer movements in Galicia aimed at strengthening the national security and law and order of the state. Taking into account the professional membership of people when engaging them in volunteer activities contributes to the motivating of the engaged people and improves the efficiency of their work.

In particular, hunters can be engaged to maintain law and order in their places of permanent residence, taking into account their professional potential - the skillful weapon handling.

It is found that at the territory of the Second Polish Republic there was a large number of officers' and military hunting societies, the activities of which differed from civil hunting societies and had a specific character, based on the closed nature of the military sector.

It has been shown that for military hunters the arrangement of hunt and joining the community-based hunters' organizations had their particular character and were subject to individual regulatory acts.

It is found that the military sector influenced significantly the organization of hunting in Galicia in the humanitarian area which found its expression in the arrangement of shooting competitions and specialized libraries together with civil hunters.

References:

1. Protsiv O.R. (2015), “Modernizatsiia systemy derzhavnoho upravlinnia volonters'kym rukhom: istorychnyj dosvid myslyvs'kykh orhanizatsij u Halychyni”, pp. 65-67.
2. Kalendarz myśliwski na 1939 rok. (1939), Polski związek Stowarzyszeń łowieckich, Warszawa, S. 216-218.
3. Złom myśliwski na F.O.N. (1939), “Łowiec”, vol. 17-18, pp. 56.
4. Ku uwadze pp. własciciели łowisk i prowadzących polowania (1938), “Łowiec Polski”, vol. 36, pp. 737.
5. Zbiórka łomu myśliwskiego na f. o. n. (1938), “Łowiec”, vol. 8, pp. 59.
6. Echa artykułu „złom myśliwski na f.o. n. (1938), “Łowiec Polski”, vol. 4, pp. 69.
7. Zabiello Władyslaw (1938), oddawajmy łuski na fundusz obrony narodowej “Łowiec Polski”, vol. 16, pp. 323-324.
8. Zbiórka na f. o. n. (1939), “Łowiec Polski”, vol. 1, pp. 32.
9. Składaimy dary na F. O. N. (1939), “Łowiec Polski”, vol. 10, pp. 317.
10. Dar przemysłowca belgijskiego na fundusz obrony narodowej w polsce (1939), “Łowiec Polski”, vol. 13, pp. 419.
11. Artyści lwowa na FON (1939), “Gazeta lwowska.”, vol. 86, pp. 2.
12. Literaci krakowscy na F. O. N. (1939), “Gazeta lwowska.”, vol. 99, pp. 3.
13. Zaproszenie (1902), “Łowiec”, vol. 11, pp. 134.
14. Zaproszenie (1904), “Łowiec”, vol. 12, pp. 145.
15. Regulamin popisowego strzelania uczestników Zjazdu łowieckiego, urządzonego przez galicyjskie Towarzystwo łowieckie w dniu 30. czerwca 1902 o godzinie 3. po południu na strzelnicy wojskowej. (1902), “Łowiec”, vol. 12, pp. 138-139.
16. Na strzelnicy. (1904), “Łowiec”, vol. 13, pp. 149-150.
17. Na strzelnicy. (1905), “Łowiec”, vol. 14, pp. 166-167.
18. IX. Zjazd łowiecki. (1905), “Łowiec”, vol. 14, pp. 161-162.
19. X. Zjazd łowiecki. (1906), “Łowiec”, vol. 14, pp. 169-170.
20. Na strzelnicy. (1906), “Łowiec”, vol. 11, pp. 143.
21. XI. Zjazd łowiecki. (1906), “Łowiec”, vol. 14, pp. 165-166.
22. Na strzelnicy. (1907), “Łowiec”, vol. 14, pp. 167.

23. Na strzelnicy. (1908), "Łowiec", vol. 12, pp. 134-135.
24. Popisowe strzelanie w Stryju. (1923), "Łowiec", vol. 8, pp. 123.
25. Drugie premiowe strielanie w Stryju (1924), "Łowiec", vol. 8, pp. 118.
26. Program i regulamin Jubileuszowego Strzelania Premiowego urządzonego przez towarzystwom myśliwych w Rzeszowie w dniu 1. lipca 1908., punktualnie o god 1-ej po południu, na strzelnicy wojskowej. (1908), "Łowiec", vol. 13, pp. 155.
27. Sprawozdanie z popisowego strzelania w Jarosławiu (1924), "Łowiec", vol. 11, pp. 172.
28. Ogłoszenia (1921), "Łowiec", vol. 3, pp. 2.
29. Wielkie zawody strzeleckie w Stanisławowie. (1928), "Łowiec", vol. 10, pp. 156.
30. Sprawy towarzystwa. (1892), **"**Opiekun zwierząt", **vol.** 3, **pp.** 47.
31. Najpiękniejsze z podkarpackich łowiectw miełyby zniknąć z powierzchni ziemi!?? (1925), "Łowiec", vol. 7, pp. 104-105.
32. Korespondencje (1924), "Łowiec", vol. 10, pp. 124.
33. Sprawy towarzystwa sprawozdanie z posiedzenia Wydziału M.T.l. w dniu 11. lutego 1929 r (1929), "Łowiec", vol. 5, pp. 78.
34. Wiec myśliwych. (1927), "Łowiec", vol. 3, pp..35.
35. Ogłoszenia (1931), "Łowiec", vol. 9, pp. 129.
36. Z życia myśliwskiego w Samborze (1932), "Łowiec", vol. 22, pp. 287.
37. Sambor, dnia 19 marca 1937. Lisy nn terenie pow. samborskiego w roku 1936. (1937), "Łowiec", vol. 6, pp. 90.
38. Korespondencje Sambor, dnia 3 marca 1937. Sprawozdanic z wyniku polowań w powiecie samborskim za rok 1936. (1937), "Łowiec", vol. 5, pp. 84.
39. Gródek Jagielloński, w kwietniu 1934 r. Sprawodzdanie delegata. (1934), "Łowiec", vol. 10, pp. 83.
40. Sprawozdanie myśliwskie (1938), "Łowiec", vol. 15-16, pp. 146.
41. Otwarcie I. Wystawy Sportowej we Lwowie (1927), "Łowiec", vol. 7, pp. 132.
42. Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich (1935), "Łowiec", vol. 8, pp. 90.

43. Sprawozdanie z obrad walnego gromadzenia i XXV zjazdu Małopolskiego towarzystwa łowieckiego odbytego dnia 16. czerwca 1926 we Lwowie w sali posiedzeń towarzystwa gospodarczego przy ul. Kopernika 20 (1926), "Łowiec", vol. 7, pp. 101-105.
44. Protsiv O.R. (2015), "Yak orhanizovuvaly poliuvannia dlia hostej u Halychyni kintsia KhIKh- pochatku KhKh st.", pp. 5.
45. Kurs dla straży leśnej i łowieckiej (1917), "Łowiec", vol. 7-8, pp. 60-61.
46. Oficerska bibljoteka myśliwska w Przemyślu. (1928), "Łowiec", vol. 8, pp. 126.
47. Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich Protokół z posiedzenia Wydziału Wykonawczego z dnia 9 lipca 1934 r. (1934), "Łowiec", vol. 17-18, pp. 146-147.
48. Przyczynek do rez. Rozkazu Komendy wojskowej (1928), "Łowiec", vol. 19, pp. 297.
49. Wycieczki na Medzynarodową Wystawę Łowiecką w Berlinie. (1937), "Łowiec", vol. 12, pp. 182.
50. Okupacyjne prawo łowieckie (1933), "Łowiec", vol. 21, pp. 248-249.

Список використаних джерел:

1. Проців О.Р. Модернізація системи державного управління волонтерським рухом: історичний досвід мисливських організацій у Галичині // Модернізація системи державного управління: теорія і практика [Text] : матер. Наук.-прак. Конф. За між нар. уч (9 жовтня 2015 р., Львів) / за наук. Ред.. чл.-кор. НАН України В.С. Загорського, доц. А.В. Ліпінцева. – Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2015. – С. 65-67.
2. Kalendarz myśliwski na 1939 rok. – Warszawa: Polski związek Stowarzyszeń łowieckich, 1939. – S. 216-218.
3. Złom myśliwski na F.O.N. // Łowiec – 1939. – № 17-18. – S.56.
4. Ku uwadze pp. włascicieli łowisk i prowadzących polowania // Łowiec Polski – 1938. – № 36 . – S.737.
5. Zbiórka łomu myśliwskiego na f. o. n. //Łowiec – 1938. – № 8 . – S.59.

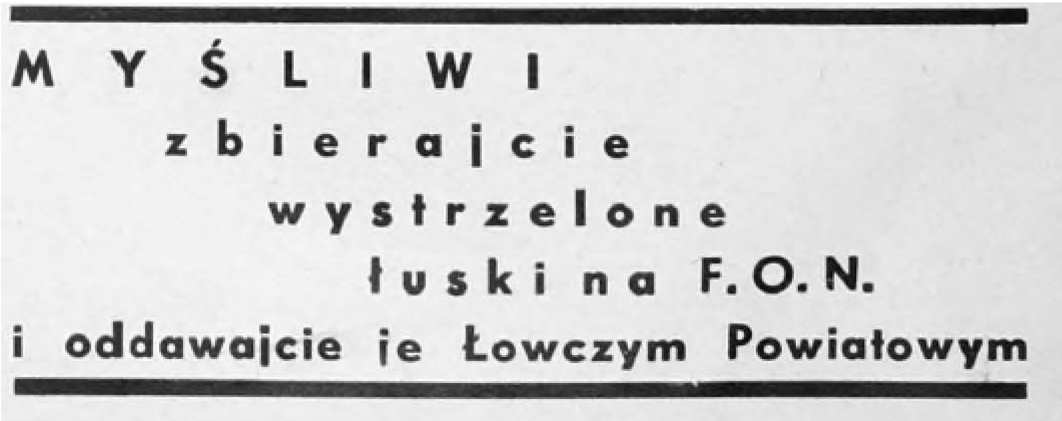
6. Echa artykułu „złom myśliwski na f.o. n. //Łowiec Polski – 1938. – № 4 . – S.69.
7. Zabiello Władyslaw oddawajmy łuski na fundusz obrony narodowej //Łowiec Polski – 1938. – № 16 . – S.323-324.
8. Zbiórka na f. o. n. // Łowiec Polski – 1939. – № 1 . – S.32.
9. Składaimy dary na F. O. N. // Łowiec Polski – 1939. – № 10. – S.317.
10. Dar przemysłowca belgijskiego na fundusz obrony narodowej w polsce // Łowiec Polski – 1939. – № 13. – S.419.
11. Artyści lwowa na FON // Gazeta lwowska. – 1939. – № 86. – S.2.
12. Literaci krakowscy na F. O. N. // Gazeta lwowska. – 1939. – № 99. – S.3.
13. Zaproszenie// Łowiec – 1902. – № 11. – S.134.
14. Zaproszenie// Łowiec – 1904. – № 12. – S.145.
15. Regulamin popisowego strzelania uczestników Zjazdu łowieckiego, urządzonego przez galicyjskie Towarzystwo łowieckie w dniu 30. czerwca 1902 o godzinie 3. po południu na strzelnicy wojskowej. // Łowiec – 1902. – № 12. – S.138-139.
16. Na strzelnicy. // Łowiec – 1904. – № 13. – S.149-150.
17. Na strzelnicy. // Łowiec – 1905. – № 14. – S.166-167.
18. IX. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1905. – № 14. – S.161-162.
19. X. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1906. – № 14. – S.169-170.
20. Na strzelnicy. // Łowiec – 1906. – № 11. – S.143.
21. XI. Zjazd łowiecki. // Łowiec – 1906. – № 14. – S.165-166.
22. Na strzelnicy. // Łowiec – 1907. – № 14. – S.167.
23. Na strzelnicy. // Łowiec – 1908. – № 12. – S.134-135.
24. Popisowe strzelanie w Stryju. //Łowiec. – 1923. – № 8. – S.123.
25. Drugie premiowe strielanie w Stryju //Łowiec. – 1924. – № 8. – S.118.
26. Program i regulamin Jubileuszowego Strzelania Premiowego urządzonego przez towarzystwom myśliwych w Rzeszowie w dniu 1. lipca 1908., punktualnie o god 1-ej po południu, na strzelnicy wojskowej. // Łowiec – 1908. – № 13. – S.155.
27. Sprawozdanie z popisowego strzelania w Jarosławiu //Łowiec. – 1924. – № 11. – S.172.
28. Ogłoszenia //Łowiec. – 1921. – № 3. – S.2.

29. Wielkie zawody strzeleckie w Stanisławowie. // Łowiec. – 1928. - № 10. – S.156.
30. Sprawy towarzystwa. // Opiekun zwierząt. – 1892. – № 3. – S.47.
31. Najpiękniejsze z podkarpackich łowiectw miełyby zniknąċ z powierzchni ziemi!??//Łowiec – 1925. – № 7. – S.104-105.
32. Korespondencje//Łowiec. – 1924. – № 10. – S.124.
33. Sprawy towarzystwa sprawozdanie z posiedzenia Wydziału M.T.l. w dniu 11. lutego 1929 r //Łowiec. – 1929. – № 5. – S.78.
34. Wiec myśliwych. //Łowiec. – 1927. – № 3. – S.35.
35. Ogłoszenia // Łowiec – 1931. – № 9. – S.129.
36. Z życia myśliwskiego w Samborze // Łowiec – 1932. – № 22. – S.287.
37. Sambor, dnia 19 marca 1937. Lisy nn terenie pow. samborskiego w roku 1936. // Łowiec – 1937. – № 6. – S.90.
38. Korespondencje Sambor, dnia 3 marca 1937. Sprawozdanic z wyniku polowań w powiecie samborskim za rok 1936. // Łowiec – 1937. – № 5. – S.84.
39. Gródek Jagielloński, w kwietniu 1934 r. Sprawodzdanie delegata.// Łowiec – 1934. – № 10. – S.83.
40. Sprawozdanie myśliwskie // Łowiec – 1938. – № 15-16. – S.146.
41. Otwarcie I. Wystawy Sportowej we Lwowie //Łowiec. – 1927. – № 7. – S.132.
42. Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich // Łowiec – 1935. – № 8. – S.90.
43. Sprawozdanie z obrad walnego gromadzenia i XXV zjazdu Małopolskiego towarzystwa łowieckiego odbytego dnia 16. czerwca 1926 we Lwowie w sali posiedzeń towarzystwa gospodarczego przy ul. Kopernika 20 // Łowiec – 1926. – № 7. – S.101-105.
44. Проців О.Р. Як організовували полювання для гостей у Галичині кінця XIX-початку XX ст./ Олег Проців / Всеукраїнський журнал «Лісовий вісник» (травень 2015 № 5/44). – С. 5.
45. Kurs dla straży leśnej i łowieckiej//Łowiec . – 1917. – № 7-8. – s.60-61.
46. Oficerska bibljoteka myśliwska w Przemyślu. //Łowiec. – 1928. – № 8. – S.126.
47. Z Polskiego Związku Stow. Łowieckich Protokół z posiedzenia Wydziału Wykonawczego z dnia 9 lipca 1934 r. // Łowiec – 1934. – № 17-18. – S.146-147.

48. Przyczynek do rez. Rozkazu Komendy wojskowej //Łowiec. – 1928. – № 19. – S.297.
49. Wycieczki na Medzynarodową Wystawę Łowiecką w Berlinie. //Łowiec. – 1937. – № 12. – S.182.
50. Okupacyjne prawo łowieckie// Łowiec – 1933. – № 21. – S.248-249.



Передача мисливцем гільз для у фонд народної оборони


MYŚLIWI
zbierajcie
wystrzelone
łuski na F.O.N.
i oddawajcie je Łowczym Powiatowym

Оголошення для мисливців щодо здачі гільз у фонд народної оборони[52].

Проців О.Р. Військова складова в публічному управлінні мисливським господарством Галичини початку XX ст. // Публічне урядування : збірник. — № 5 (10) — грудень 2017. — Київ : ДП "Видавничий дім "Персонал", 2017. — С. 208-217.

---

52 Ogłoszenia //Łowiec Polski. – 1931. – № 1. – S.33.